

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. sausio 24 d.
(OR. en)

5451/22

COPS 25
POLMIL 10
EUMC 19
CIVCOM 6
CFSP/PESC 50
CSDP/PSDC 26
CONUN 18

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 5269/22

Dalykas: Tarybos išvados „JT ir ES strateginės partnerystės taikos operacijų ir krizių valdymo srityje perkėlimas į kitą lygmenį: 2022–2024 m. prioritetai“

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados „JT ir ES strateginės partnerystės taikos operacijų ir krizių valdymo srityje perkėlimas į kitą lygmenį: 2022–2024 m. prioritetai“, kurias Taryba patvirtino 2022 m. sausio 24 d. įvykusiame posėdyje.

Tarybos išvados

„JT ir ES strateginės partnerystės taikos operacijų ir krizių valdymo srityje perkėlimas į kitą lygmenį: 2022–2024 m. prioritetai“

1. Taryba dar kartą pakartoja tvirtą ES ir jos valstybių narių įsipareigojimą puoselėti daugiašalę taisyklėmis grindžiamą pasaulinę tvarką, kurioje Jungtinėms Tautoms (JT) tenka pagrindinis vaidmuo, laikantis JT chartijos. Taryba palankiai vertina ilgalaikio JT ir ES bendradarbiavimo taikos palaikymo ir civilinio, policijos ir karinio krizių valdymo srityse pasiekimus ir pripažįsta jo abipusę naudą. Dėl besikeičiančio pasaulinio konteksto, kuriam būdingos vis sudėtingesnės krizės ir kintanti grėsmių, įskaitant hibridines, aplinka, reikia plataus užmojo, daugialypio kolektyvinio atsako, kuris užtikrintų, kad JT ir ES strateginė partnerystė taikos operacijų ir krizių valdymo srityje taptų atnaujinto tinklaveikio daugiašališkumo pagrindu.
2. Taryba palankiai vertina JT generalinio sekretoriaus pranešimo „Mūsų bendra darbotvarkė“, kuriame siūloma nauja taikos darbotvarkė ir, be kitų svarbių rekomendacijų, pabrėžiamas poreikis stiprinti partnerystes, taikos ir saugumo aspektą. ES aktyviai sieks, kad būtų daroma pažanga, susijusi su šios darbotvarkės įgyvendinimu ir joje nustatytais pagrindinėmis sritimis: 1) strateginių rizikų mažinimu, 2) tarptautinio prognozavimo gerinimu, 3) mūsų atsako performavimu, 4) investicijomis į prevenciją ir taikos kūrimą, 5) regioninės prevencijos rėmimu ir 6) užtikrinimu, kad saugumo politikoje itin daug dėmesio būtų skiriama moterims ir mergaitėms. Partnerystė su JT padeda Europos Sąjungai atlikti saugumo užtikrintojos vaidmenį ir būti pasauline taiką ir saugumą užtikrinančia veikėja, remiančia veiksmingą daugiašališkumą. Taryba pabrėžia, kad svarbu rengti reguliarius ES ir JT vadovų susitikimus. ES teikia Jungtinėms Tautoms politinę paramą, taip pat ekspertines žinias ir finansinę paramą, ir panaudoja savo politinę įtaką, kad JT galėtų vykdyti savo įgaliojimus. Glaudus bendradarbiavimas padeda JT ir ES misijoms bei operacijoms veikti veiksmingiau, kad būtų užtikrintas poveikis vietoje, daro didinamąjį poveikį ir sudaro sąlygas ES įgyvendinti savo integruotą požiūrį. Taryba palankiai vertina bendrą Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio komunikatą dėl didesnio ES indėlio į taisyklėmis grindžiamą daugiašališkumą¹, visų pirma jame skelbiamą raginimą remti JT generalinio sekretoriaus veiksmų taikai palaikyti iniciatyvą atnaujinant JT ir ES partnerystę krizių valdymo ir taikos operacijų srityje. ES vertina šią

¹ Dok. 6312/2021.

partnerystę ir dirbs siekdama pademonstruoti ES ir JT vienybę šiame kontekste, be kita ko, atitinkamai priimdama aukšto lygmens bendrus pareiškimus. Be to, ji dar kartą pakartoja, kad svarbu tęsti glaudų Europos bendradarbiavimą JT Saugumo Taryboje pagal JT chartiją.

3. Taryba pabrėžia, kad svarbu atnaujinti ir gilinti JT ir ES strateginę partnerystę taikos operacijų ir krizių valdymo srityje ir pritaria bendriems JT ir ES 2022–2024 m. prioritetams². Ji palankiai vertina išplėstą prioritetų aprėptį siekiant veiksmingiau reaguoti į kintančią grėsmių aplinką, kompleksinius iššūkius ir krizių tikimybę didinančius veiksniai, kaip antai klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimas, naujas ir atsirandančias grėsmes, be kita ko, perversmines technologijas ir klaidingą informaciją, taip pat pasaulinę COVID-19 pandemiją ir jos padarinius. Taryba palankiai vertina tai, kad klimato kaitos, taikos ir saugumo sąveika yra integruojama į visus bendrus JT ir ES prioritetus.
4. Pripažindama svarbų politinių sprendimų ir politinių sistemų vaidmenį siekiant užtikrinti taiką ir saugumą vykdant misijas, Taryba pripažįsta, kad reikia toliau stiprinti politinį JT ir ES partnerystės aspektą ir bendradarbiavimą dėl konfliktų prevencijos vykdant taikos operacijas bei dėl paramos politiniams procesams geriau panaudojant JT ir ES priemonių rinkinį, visų pirma ankstyvąjį perspėjimą paverčiant ankstyvaisiais veiksmais ir remiant tvarią taiką, be kita ko, atliekant daugiau bendrų analizių ir skelbiant bendrus pranešimus.

² Dok. 4196/1/21 REV 1, 2021 m. gruodžio 10 d.

5. Taryba dar kartą patvirtina žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių universalumą bei nedalomumą ir palankiai vertina tai, kad nustatant visus ES ir JT prioritetus žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės propagavimui skiriama daugiau dėmesio, įskaitant konkrečiai akcentuojamą taisyklių laikymosi užtikrinimo stiprinimą ir kovą su nebaudžiamumu. Ji pabrėžia seksualinio smurto ir smurto dėl lyties, taip pat seksualinio išnaudojimo ir prievartos prevencijos ir kovos su jais būtinybę. Ji akcentuoja civilių apsaugos kintančioje tarptautinių taikos operacijų aplinkoje svarbą. Ji taip pat pripažįsta tai, kad kilus krizėms ir vykstant konfliktams svarbu apsaugoti kultūros paveldą.
6. Taryba palankiai vertina tai, kad vaikų ir ginkluotų konfliktų klausimai yra įtraukiami į kompleksinius prioritetus ir pabrėžia, kad būtina stiprinti ir koordinuoti pastangas ir bendradarbiavimą štabų bei operacijų vykdymo lygmenimis ir nutraukti smurtą prieš vaikus bei vykdo jo prevenciją, taip pat padėti nutraukti smurto ciklą ir propaguoti bei ginti visas žmogaus teises.
7. Taryba palankiai vertina tai, kad vienas iš kompleksinių prioritetų yra didesnis dėmesys jaunimo dalyvavimui sprendžiant su taika ir saugumu susijusius klausimus ir Jaunimo, taikos ir saugumo darbotvarkės įtraukimas, ir ragina dėti daugiau pastangų jos įgyvendinamumui užtikrinti.
8. Taryba palankiai vertina įsipareigojimą stiprinti bendras JT ir ES pastangas įgyvendinti Moterų, taikos ir saugumo (MTS) darbotvarkę ir užtikrinti lyčių lygybę, kaip kompleksinius prioritetus, ir nuolatinį dialogą MTS ir lyčių lygybės klausimais visais (nuo politinio iki operacinio) lygmenimis. Šioje kompleksinėje darbotvarkėje daugiausiai dėmesio skiriama esminei moterų įtakai randant sprendimus, remiantis jų patirtimi ir padėtimi, ir lyčių perspektyvos taikymui užtikrinant konfliktų prevenciją ir atsaką į juos. Ji ragina dėti daugiau pastangų sparčiau įgyvendinti šį politinį įsipareigojimą, stiprinant bendradarbiavimą veiksmų vietoje, užtikrinant sistemingą lyčių aspekto integravimą į visas veiklos sritis, taip pat aktyvesnį moterų dalyvavimą ir svarbesnį jų vaidmenį vykdant taikos operacijas, taikos ir politinius procesus, užtikrinant konfliktų prevenciją, tarpininkaujant ir kuriant taiką. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas žmogaus teisių gynėjų ir taikos kūrėjų moterų apsaugai ir kovai su prieš jas nukreiptais grasinimais, priekabiavimu, smurtu ir neapykanta kurstančiomis kalbomis.

9. Taryba pabrėžia, kad svarbu tęsti ir stiprinti sistemingą operatyvinį bendradarbiavimą štabų ir veiksmų vietos lygmenimis, siekiant užtikrinti atitinkamų ES ir JT misijų ir operacijų papildomumą ir sinergiją, taip pat padidinti veiksmingumą bei efektyvumą, be kita ko, dalijantis turtu ir teikiant misijoms pagalbą, remiantis JT ir ES pagrindų susitarimu dėl tarpusavio paramos teikimo³. Ji ragina dėti daugiau pastangų siekiant intensyvuoti abipusiai naudingas partnerystes, įskaitant, *inter alia*, civilinių pajėgumų plėtros srityje pagal susitarimą dėl civilinių BSGP pajėgumų, taip pat karinių pajėgumų plėtros srityje. Ji palankiai vertina tai, kad daugiau dėmesio skiriama su klimatu ir aplinka susijusių aspektų integravimui į analizes ir ankstyvojo perspėjimo mechanizmus, taip pat į operacinį planavimą, vykdymą ir logistiką.
10. Taryba palankiai vertina šiuo metu JT ir ES atliekamą darbą, susijusį su pereinamaisiais procesais, ir įsipareigojimą padaryti pažangą, nustatant, kaip užtikrinti, kad valstybiniu ir regioniniu lygmeniu planuojant ir vykdant JT ir ES misijų bei operacijų pereinamąjį procesą būtų laikomasi papildomumo principo, siekiant garantuoti jų pasiekimų tvarumą.
11. Taryba pripažįsta, kad tolesni svarstymai turėtų būti apie geresnį ES valstybių narių bendradarbiavimą, siekiant sustiprinti jų paramos JT taikos operacijoms ir JT generalinio sekretoriaus iniciatyvai „Veiksmai taikos palaikymui +“ ir indėlio į jas efektyvumą ir nuspėjamumą. Šiuo atžvilgiu ji palankiai vertina idėją pasiūlyti neformalių ES rotacijos sistemų, skirtų remti JT taikos palaikymą, greito reagavimo perėjimą užtikrinančias operacijas, pereinamuosius procesus ir pajėgų pavaldumo pasikeitimą, veikimo tvarką.
12. Taryba palankiai vertina pasiekimus tvarkos palaikymo srityje ir pastangas stiprinti partnerystę saugumo sektoriaus reformos srityje ir, kai tikslinga, buvusių kovotojų nusiginklavimo, demobilizacijos ir reintegracijos aspektus, taip pat ginklų ir šaudmenų valdymą, siekiant kovoti su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) platinimu ir jų šaudmenų platinimu.

³ Europos Sąjungos ir Jungtinių Tautų pagrindų susitarimas dėl tarpusavio paramos teikimo vykdant savo atitinkamas misijas ir operacijas veiksmų vietoje. *OL L 389, 2020 11 19*.

13. Taryba pabrėžia, kad svarbu dėti pastangas gerinti taikos operacijų veiksmų vietoje rezultatus, tvirčiau ir sistemingiau bendradarbiaujant mokymų ir pajėgumų stiprinimo, įskaitant pratybas, srityje, taip pat dalijantis aktualia įgyta patirtimi ir gerosios praktikos pavyzdžiais, ir palankiai vertina glaudesnį bendradarbiavimą bei pajėgumų stiprinimą šiame kontekste.
14. Taryba palankiai vertina nuolatinį ES, JT ir Afrikos Sąjungos bendradarbiavimą, taip pat bendradarbiavimą su kitomis regioninėmis organizacijomis, konkrečiomis subregioninėmis iniciatyvomis ir atitinkamomis valstybėmis partnerėmis bendros daugiašalės sistemos kontekste ir ragina išnagrinėti galimas konkrečias bendras iniciatyvas trišaliu formatu.
15. Taryba taip pat pabrėžia, kad svarbu užtikrinti sinergiją su kitomis atitinkamomis toje pačioje srityje veikiančiomis organizacijomis, visų pirma regioninėmis saugumo organizacijomis ir tarptautinėmis finansų įstaigomis.
